

Etikai kódex

A Napfogyatkozás Egyesület szakmai protokollja és ajánlása egyéni és csoportos gyászkísérők részére

Bevezetés

Az etikai kódexet a képzéseinken résztvevő, aktív gyászkísérést végző szakemberekkel közösen hoztuk létre. Tartalmában a Napfogyatkozás Egyesület gyászolók kísérésére vonatkozó szemléletét, alapelveit képviseli, ezeket önmagunkra vonatkoztatjuk, szervezeti szinten képviseljük és átadjuk a képzéseinken résztvevőknek. Az etikai kódex célja, hogy a Napfogyatkozás Egyesület képzésein résztvevő egyéni és csoportos gyászkísérők egységes szemlélettel, közös alapokon nyugvó szakmai megközelítéssel végezzék a kísérő munkájukat, ezáltal a gyászolók ugyanazzal a megközelítéssel találkozzanak az ország bármely pontján.

A Napfogyatkozás Egyesület missziója szerint azért dolgozik, hogy a halál, és más veszteségek okozta gyász feldolgozásához mindenki segítséget kaphasson. Azért jöttünk létre, hogy hozzájáruljunk ahhoz, hogy a múlt értékeire alapozva új rítusok beépítésével, tabuk nélkül közelítse meg a társadalom a halál és más veszteségeket kísérő gyász témáját. A gyász, mint veszteségekre adott érzelmi reakció megélésének természetes része legyen az életünknek.

A Napfogyatkozás Egyesület a haláleseteken túl a különböző élethelyzetekkel kapcsolatos veszteségekkel is foglalkozik, mivel a nem haláleseti veszteségeket is kíséri veszteségfeldolgozó folyamat, gyász, mely egyaránt hordozza a gyász valamint az adott élethelyzet sajátosságait is. Ezek többek között a pre- és perinatális veszteségek, sérült gyermeket nevelő szülők veszteségei, közösségek, iskolák veszteségei, szociális, egészségügyi területen dolgozó szakemberek veszteségei, munkahelyi környezetben megélt veszteségek, költözéssel és/vagy ország váltással járó veszteségek, stb..

Szemléletünk szerint a gyászfolyamat minden ember életének természetes része, a gyászolók rendelkeznek a folyamathoz szükséges erőforrásokkal, és minden ember gyászfolyamatát segíti a kollektív tapasztalathoz való kapcsolódás.

Az egyesület célja, hogy országszerte elérhetővé váljanak az önsegítő gyászfeldolgozó csoportok, valamint az egyéni gyász kísérés lehetősége, ezért a gyászolóknak segítséget nyújt, szakembereket képez, a széles társadalom számára ismereteket terjeszt és szemléletet formál.

Az etikai kódex felépítése

1. Kísérő attitűd szemléletének jellemzői: a módszertől függetlenül a gyászolók segítségéhez való hozzáállás lényege, amely a Napfogyatkozás Egyesület központi megközelítése.
2. A gyász kísérés alapelvei: egyéni és csoportos gyász kísérés esetén is általánosan érvényes sztenderdek, amelyek a gyász kísérés tevékenységet meghatározzák.
3. Az önsegítő gyász csoport kísérés irányelvei: a gyász csoport kísérés megvalósítására vonatkozó ajánlások.
4. Az egyéni gyász kísérés irányelvei: az egyéni gyász kísérés megvalósítására vonatkozó ajánlások.
5. Érintettség és felelősségvállalás: az etikai kódex betartásának felelősségi köre, és az etikai kódexnek megfelelő gyász kísérés támogatását célzó szakmai háttér biztosításának módja az egyesület részéről.

1. A kísérő attitűd szemléletének jellemzői

A gyászolók egyéni és csoportos támogatása kísérő attitűddel valósul meg, amely az Egyesület szemléletének központi eleme. A kísérés a Napfogyatkozás Egyesületnél végzett gyász kísérésekre egységesen jellemző attitűd, amelyet az alábbi jellemzők alapján határozzunk meg:

- Kiindulópontja, hogy minden gyászoló gyászfolyamata egyedi és összetett.
- A gyászolókat a segítő a gyászfolyamatában kíséri, melynek során biztonságos, elfogadó teret és időt biztosít egyénileg vagy csoportban ahhoz, hogy a gyászoló önmagához és a veszteségeihez kapcsolódjon. A kísérés lényege a támogató és elfogadó jelenlét, tehát a kísérés nem személyiségfejlesztés, nem tanácsadás, és nem képzés.
- A kísérés során a segítő ítélezés mentesen kommunikál.
- A kísérő a gyászoló tempójához, szükségleteihez igazodik, szem előtt tartva a gyászoló biztonságát a segítő folyamatban.
- A támogatás során a gyászolóval szükség szerint a gyász folyamatával kapcsolatos ismeretek közöl, többek között arról, hogy minden gyászfolyamat egyéni. Segít elosztatni a gyászolóban felmerülő, és a környezetéből érkező tévhiteket. Megosztja vele a támogatás lehetséges formáit: irodalom, online közösségek, gyász csoportok, egyéni kísérés.
- A kísérés során közvetlen vagy közvetett módon megvalósul a veszteséget megelőző gyászolókat és környezetüket szemléletformálása is. A gyászról való ismeretek átadása által

a kísérő hatással van a gyászolók támogató környezetének fejlesztésére személyes illetve szakmai közösségeikre.

- A gyász-kísérő törekszik arra, hogy folyamatosan reflektáljon saját veszteség folyamataira. A segítő folyamatosan fejleszti magát, munkája kapcsán szakmai konzultációkon, esetmegbeszéléseken vesz részt.
- A gyász-kísérő figyelemmel van a kompetenciahatárait, és szükség esetén más segítőhöz irányítja a gyászolót.

2. Általános alapelvek önsegítő gyászcsoportokat és egyéni gyászolókat kísérőknek

Az alapelvek a Napfogyatkozás Egyesületnél végzett egyéni és csoportos gyász-kísérők számára a kísérés folyamatára vonatkozó egységesen megfogalmazott szemléletbeli sztenderdek, amelyek a gyász-kísérő tevékenységét meghatározzák.

- A gyász-kísérő elkötelezett a Napfogyatkozás Egyesület az etikai kódexben meghatározott alapelvei, szemlélete, irányelvei és a törvényi szabályozások betartása mellett.
- A gyász-kísérő munkája során nyíltan, egyértelműen és etikusan kommunikál a segítségnyújtás módjáról, kereteiről, határaitól, a segítő végzettségéről, a Napfogyatkozás Egyesületről és más szakemberekről.
- A gyász-kísérő a gyászoló adatait az adatvédelmi szabályozásnak megfelelően kifejezetten az együttműködés keretében, kapcsolattartás céljából az együttműködés időtartamára használja fel.
- Személyes és online csoport vagy online egyéni konzultáció során a gyász-kísérő nem készíthet sem hang-, sem videófelvételt a beszélgetésekről, a képi anyagokat, vagy írásban, online felületen a csoporttagok által közzétett anyagokat nem használhatja fel semmilyen más célra. Ezt a kliens(ek) sem tehetik meg, erre a gyász-kísérő felhívja a figyelmet az első alkalommal.
- A gyász-kísérőnek titoktartási kötelezettsége van a gyászoló személyes adatai, az élettörténetének, élethelyzetének a folyamat során vele megosztott elemei tekintetében mind a folyamat alatt, mind a folyamat lezárultával. Ez alól kivételt képez, ha a segítő folyamatban ön- és mások veszélyeztetése vagy bűnügy gyanúja merül fel.
- Olyan helyszínen, illetve online olyan feltételekkel végzi az egyéni vagy csoportos kísérést, amelyben a fenti kritériumok teljesülnek.

3. Az önsegítő gyászcsoporth kiséres irányelvei

Az irányelvek a gyászcsoporth kísérés megvalósítására vonatkozó ajánlások, amelyeket a gyászcsoporth kísérek közös tapasztalatai alapján a gyászolók számára biztosított egységes minőség érdekében fogalmaztunk meg.

- A gyászcsoporth kíséror felelősen, tapasztalata és végzettsége függvényében dönt arról, milyen csoportokat és milyen gyakorisággal indít.
- A gyászcsoporth kíséror az első veszteségfeldolgozó csoportját lehetőség szerint páros vezetéssel, konzultáció, esetmegbeszélés kísérésével tartja.

A csoport előkészítése, meghirdetése:

- A csoportokat alkalmas helyszínen, a Napfogyatkozás Egyesület módszertana szerint, kéthetente, alkalmanként 2 órában tartja.
- Kislétszámú (személyes csoportok esetén maximum 8-10 fő, online csoport esetében maximum 6 fős) csoportokat indít.
- A kíséror felelősséget vállal a csoport folyamatért, a folyamat végigviteléért, ennek megfelelően felelősen dönt a csoport összetételéről. Figyelembe veszi a csoport összetételének kialakítása során, hogy a csoporttagok egymást segíteni tudják és a csoportkiséror meg tudja tartani a csoportot (felkészültségét tekintve, és a tíz alkalom során folyamatos jelenlétének biztosításával).
- Irányelvünk, hogy az általános gyászfeldolgozó csoportokban nem foglalkozunk speciális veszteségekkel pl.: válás, perinatális veszteség, sérült gyermeket nevelő szülők veszteségei, illetve gyermekek gyászával, amelyekkel sajátosságaik miatt ezeket a veszteségeket feldolgozó tematikus csoportok foglalkoznak. Ezt az elvet a csoport összetételének során is figyelembe veszi.
- A felsoroltakon kívüli speciális témában tervezett csoport indításával kapcsolatban konzultál az egyesület által biztosított fórumokon.
- A csoport kísérorje már csoport megkezdése előtt nyíltan és egyértelműen kommunikál a jelentkezőkkel az önsegítő csoportok kereteiről, működéséről, határainról, a csoportba való be- és kilépés lehetőségeiről, szabályairól, a gyászkiséror(k) végzettségéről.
- A kíséror megjelentetheti induló csoportját a Napfogyatkozás Egyesület honlapján, az alábbi feltételek mellett:
 - nyilatkozatban vállalja, hogy a csoportot az egyesület módszertana mentén valósítja meg, és a csoportot az etikai kódexet betartva tartja, valamint
 - jelzi az egyesület felé, ha elindult a csoport,
 - a folyamat lezárása után írásos beszámolót küld az egyesületnek (az egyesület honlapján elérhető összegző kérdőív kitöltésével), és
 - fél évente részt vesz az egyesület által szervezett konzultáción, esetmegbeszélésen legalább egy alkalommal,
 - elfogadja az irányelvünket és az egyesület misszóját az önkéntességről és a gyászfeldolgozó csoportok elérhetőségének biztosításáról, ezért legfeljebb 2023 január 1-től 4000 Ft / fő / alkalom részvételi díj áron hirdeti meg a csoportját.

- Egyéni csoportvezetés esetén és abban az esetben, ha a csoportvezető társ nem végezte el az egyesület gyászcsoporthoz vezető képzését két alkalommal a csoport indítása és zárása körül részt vesz az egyesület gyász tematikus csoportos szupervízióján. Páros csoportvezetés esetén egy alkalommal az egyesület által szervezett gyász tematikus csoportos szupervízió vesznek részt a csoport lezárása után.

A gyászcsoporthoz megvalósítása:

- A csoport kísérelője szemléletében képviseli és biztosítja, hogy minden résztvevőnek joga van ahhoz, hogy a gyászfolyamatát tiszteletben tartás, és ehhez a csoport keretein belül támogatást kapjon.
- A csoportkísérelő a csoportkereteket az első csoportülésen egyértelművé teszi, és a csoporttagokkal véglegesíti.
- Döntéseivel a csoport, a gyászoló, és a segírelő biztonságát, a kompetenciahatárait egyaránt figyelembe veszi különösképpen komplikált gyász, párhuzamosság (pszichológus, pszichiáter, betegségek, gyógyszerek), összeférhetlenség fennállása esetén. Szükség esetén más szakemberi segírelőt ajánl a csoport mellett vagy helyett. Mindezekről a jelentkezőkkel, a csoporttagokkal etikusan kommunikál.
- Gyászcsoporthoz kísérelőként a csoporttagok számára a csoportfolyamat ideje alatt egyéni kísérelőt nem végezt és más együttműködést nem valósít meg.
- Lezárt csoportjai végén reflektál a folyamatra. Ehhez javasoljuk a honlapunkon elérhető összegző kérdőívet, konzultációs, vagy csoportos esetmegbeszélés, szupervíziós lehetőségeket.

Kommunikáció:

- A gyászkísérelő etikusan kommunikál a munkájáról, a végzettségéről, a Napfogyatkozás Egyesületről és a kollégáiról mind a környezetében, mind az ügyfeleivel és az online felületeken is.

4. Irányelvek egyéni gyászkísérelők számára

Az irányelvek az egyéni gyászkísérelés megvalósítására vonatkozó ajánlások, amelyeket az egyéni gyászkísérelők közös tapasztalatai alapján a gyászolók számára biztosított egységes minőség érdekében fogalmaztunk meg.

- Egyéni gyászkísérelőként munkáját a törvényi szabályozásokat, a Napfogyatkozás Egyesület alapelveit, etikai kódexét betartva, végzettségének, jogosultságának és kompetencia határainak megfelelően tartja.
- Az egyéni gyászkísérelő felelősen, tapasztalata, végzettsége függvényében dönt arról, milyen formában, milyen típusú veszteséget gyászoló ügyfeleket kísérel. A különböző

típusú veszteségek specialitásait figyelembe veszi, ezekről a tudását folyamatosan bővíti. Mindezt a kompetenciahatárait megtartva teszi.

- Az egyéni gyász kísérése munkáját konzultáció, esetmegbeszélés, szupervízió igénybevétele végzi, lezárult folyamataira ebben a formában reflektál.
- Az egyéni kísérést személyesen vagy online formában arra alkalmas helyszínen, illetve feltételek biztosításával (egyéni figyelem megvalósulása, szeparált helyiség biztosítása, zavartalan körülmények) mellett tartja.
- Az egyéni gyász kísérése szemléletében képviseli és biztosítja, hogy a gyászolóknak joga van ahhoz, hogy a gyász folyamatát tiszteletben tartsák, és ehhez a kísérés folyamata során támogatást kapjon.
- Kísérőként már a folyamat megkezdése előtt nyíltan és egyértelműen kommunikál a gyászolóval a gyász kísérés módjáról, kereteiről, működéséről, határaitól, a gyász kísérése végzettségéről, kompetenciahatáraitól. Az első ülésen a kereteket egyértelművé teszi, az ügyféllel véglegesíti.
- A gyász kísérése felelősséget vállal az ügyfél gyász folyamatáért, a folyamat végigviteléért.
- Döntéseivel a gyászoló, és a kísérése biztonságát, a kompetenciahatárait egyaránt figyelembe veszi különösképpen komplikált gyász, párhuzamosság (pszichológus, pszichiáter, betegségek, gyógyszerek), összeférhetlenség fennállása esetén.
- A kísérése szükség esetén más szakemberi segítséget ajánl a gyász kísérése mellett vagy helyett. Az ügyféllel mindezekről etikusan és transzparensen kommunikál.
- Egyéni gyász kísérése során az ügyfél gyász folyamatának kísérése szerződik. Amennyiben a továbbiakban más területen / témában is segít, akkor a folyamatokat elkülöníti, a gyász folyamat kísérése lezárja és utána egy másik elkülönített folyamatot indít, és ezeket a folyamatokat egyértelművé teszi az ügyfél számára.
- A kísérése során a gyászoló családtagjai és rokonai számára a gyászolóval egyidőben egyéni kísérése nem vállal.
- A gyász kísérése etikusan kommunikál a munkájáról, a végzettségéről, a Napfogyatkozás Egyesületről és a kollégáiról mind a környezetében, mind az ügyfeleivel és az online felületeken is.

5. Érintettség és felelősségvállalás

Misszióinkkal összhangban fontosnak tartjuk, hogy a gyász kísérésekként egységes alapokon, egymást segítve, kiegészítve minél több gyászolóknak, minél többféle veszteség kapcsán, különböző csatornákon és módon nyújtsunk segítséget. Ennek érdekében a fenti alapelvek alapján dolgozó, a feltételeket vállaló gyász kísérése országos listáját elérhetővé tesszük az egyesületünk honlapján, csoportjaink, írásaink számára megjelenést biztosítunk.

Az etikai kódex alapelvei és irányelvei azokra vonatkoznak, akik egyéni és gyász csoport kísérésekként, az egyesületünk képzéseit elvégezték, és gyász kísérése tevékenységük során hivatkoznak a Napfogyatkozás Egyesületre illetve a szerzett végzettségükre. Amennyiben a gyász kísérése fenti alapelveket nem betartva végzi tevékenységét, az egyesület elnöksége egyeztetést kezdeményez vele a helyzet tisztázása céljából. Az egyeztetést a közös megértés és

a gyászolók számára elérhető egységes minőség biztosítása érdekében tartjuk fontosnak ezekben az esetekben.

Amennyiben az egyeztetésen a gyászkiérő nem vesz részt, vagy az ott született közös megállapodást nem tartja be, az egyesület nem legitimálja a továbbiakban a tevékenységét, a továbbiakban tevékenysége során a Napfogyatkozás Egyesületre nem hivatkozhat.

A Napfogyatkozás Egyesület olyan szakmai közösség, amely a gyászkiérés megvalósításával kapcsolatos témákban változatos módon biztosít szakmai támogatást és közösségi háttérrel a gyászkiérők számára. A konzultációk, egyéni és csoportos eszmegbeszélések, a szakmai közösségi műhelyek és a tagok és gyászkiérők aktív részvételi lehetőségének biztosítása országos szinten egyre többféle módon valósul meg. Abban bízunk, hogy egy rendszeresen kommunikáló, szakmai megtartó közösség tagjaként közös célunk, hogy az országban a gyászolók számára elérhetővé váljanak a gyászfeldolgozást segítő lehetőségek egyéni és a csoportos formában egyaránt, ennek érdekében közösen felelősséget vállalunk az egységes sztemerdek szerinti működésért.

2020.